

Rodičky podle základních sociodemografických charakteristik

VERZE 2.0

Metodický popis

Autorský kolektiv:	Jitka Jírová ¹ , Jiří Jarkovský ¹ , Radka Pohlová ¹ , Ondřej Šanca ¹ , Daniel Klimeš ¹ , Martin Komenda ¹ , Ladislav Dušek ¹
Recenzenti:	Vladimír Dvořák ^{2,3} , Petr Janků ^{2,4} , Marian Kacerovský ^{2,5} , Marek Ľubušký ^{2,6} , Antonín Pařízek ^{2,7} , Pacientská rada MZČR ⁸
Instituce:	¹ Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR, ² Rada Národního registru reprodukčního zdraví, ³ Centrum ambulantní gynekologie a primární péče, s.r.o., Brno, ⁴ Fakultní nemocnice Brno, ⁵ Fakultní nemocnice Hradec Králové, ⁶ Fakultní nemocnice Olomouc, ⁷ Všeobecná fakultní nemocnice Praha, ⁸ Ministerstvo zdravotnictví ČR
Datum vytvoření dokumentu:	20 .8. 2023
Datum schválení poradou vedení ÚZIS ČR:	29. 8. 2023
Datum publikace:	29. 8. 2023
Citace:	Jírová J., Jarkovský J., Šanca O., Klimeš D., Komenda M., Dušek L. Rodičky podle základních sociodemografických charakteristik. <i>Národní zdravotnický informační portál</i> [online]. Praha: Ministerstvo zdravotnictví ČR a Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR, 2023. Dostupné z: https://www.nzip.cz/clanek/1621-rodicky-podle-zakladnich-sociodemografickych-charakteristik . ISSN 2695-0340.
Datová sada dostupná na:	https://www.nzip.cz/datova-sada/136

1 Popis datové sady

1.1 Základní informace

V rámci zveřejňování dat z Národního registru reprodukčního zdraví (NRRZ) byla připravena datová sada, která přináší informace o matce, základní informace o její anamnéze, způsobu a průběhu porodu ve formě plně anonymizovaných primárních dat.

Datová sada vzniká v souladu s národní metodikou tvorby otevřených dat a je dostupná v národním katalogu.

Jeden řádek souboru obsahuje informaci o jedné rodičce a jejím porodu včetně stratifikace dle základních charakteristik.

Jedná se o údaje, vykazované na Zprávě o rodičce do Národního registru reprodukčního zdraví, modul Rodičky. Obsah tohoto hlášení je vymezen Datovým rozhraním NRRZ, blíže viz dokumentace Národního registru reprodukčního zdraví na <https://www.uzis.cz/index.php?pg=registry-sber-dat--narodni-zdravotni-registry--narodni-registr-reprodukčního-zdravi--modul-rodicek>.

1.2 Primární cíl

Primárním cílem této datové sady je především hodnocení úrovně a charakteru plodnosti.

Jde o tematicky zaměřenou datovou sadu, umožňující zejména demografické analýzy plodnosti. Obsahuje reálná plně anonymizovaná individuální data o porodech v České republice. Sady mají za cíl postihnout úzce vymezenou tematickou oblast a umožnit uživatelům vlastní analytické zpracování. Tyto tematické datové sady jsou zcela samostatné, navzájem nepropojitelné.

1.3 Interpretace a informační hodnota

Datová sada zahrnuje přehled základních sociodemografických údajů o rodičkách, umožňuje proto sumarizovat podle roku události, věku rodičky, rodinného stavu, vzdělání, kraje bydliště a parity. Datová sada umožňuje provádět zejména demografickou analýzu úrovně plodnosti v dlouhé časové řadě 1994–2022.

1.4 Informační limity

Do Národního registru reprodukčního zdraví, modulu Rodičky hlásí povinně všichni poskytovatelé, u nichž probíhá porod, popřípadě provedou poporodní ošetření rodičky, či lůžková zdravotnická zařízení, kde byla žena po porodu hospitalizována. V případě porodu mimo zdravotnické zařízení má oznamovací povinnost zdravotnický pracovník, který byl při porodu nebo provedl první poporodní ošetření rodičky. Právě tyto případy však zpravidla v evidenci NRRZ chybí.

Z důvodu ochrany osobních údajů fyzických osob a zamezení identifikace právnických osob je limitována úroveň detailu popisných charakteristik (věk na 5leté věkové kategorie).

Jednotlivé řádky souboru jsou plně anonymizovány a nejsou žádným způsobem propojitelné, sada je využitelná pouze pro stratifikované sumarizace vykázaných porodů.

1.5 Příklady použití

Typickým příkladem využití dat je sumarizace počtu porodů podle dostupných kategorií a jejich další rozbor za použití dostupných stratifikačních kritérií, např.:

Hodnocení počtu porodů ročně a sledování datového trendu.

Stratifikace počtu porodů podle věku matky.

Sledování regionálních rozdílů v počtu porodů.

Příklad konkrétního výstupu: uživatel hodnotí v časové řadě 1994–2022 v jednotlivých regionech počet porodů podle parity a věku matky. Kromě absolutního počtu si vypočítá průměrný věk matek ve všech kategoriích.

1.6 Ochrana osobních údajů a identity právnických osob

Datová sada je připravována v souladu se zákonem 372/2011 Sb. (Zákon o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování) §73 odst. 8 a zákonem 110/2019 Sb. §16.

Pro odstranění rizika identifikace fyzických nebo právnických osob jsou data kompletně anonymizována a neobsahují žádné identifikátory umožňující propojení řádků mezi sebou, jednotlivé řádky souboru jsou tak zcela nezávislé a využitelné pouze pro sumární hodnocení vykázaných zdravotních služeb.

Ze stejného důvodu soubor neobsahuje žádné datové údaje, pouze rok události, z bydliště matky se vybírá pouze kraj.

Tento postup zajišťuje konzistenci celkových sum vykázaných porodů v rámci ČR a zároveň neumožňuje identifikovat rodičky se vzácnými kombinacemi charakteristik.

1.7 Klíčová slova

NRRZ, rodička, porodnost, věk matky, parity, populační vývoj, sociodemografické údaje matky.

1.8 Klasifikace dle EuroVoc

fertility, age of mother, population development

2 Technická charakteristika

- Periodicita aktualizace
 - 1 x ročně za uzavřený kalendářní rok.
- Formát datové sady: csv
- Počet záznamů: 2 965 774
- Počet popisných atributů: 6
- Velikost: -
- Odborný garant: Jitka Jírová

3 Zdroj dat

Zdrojem dat pro datové sady je databáze Národního registru reprodukčního zdraví (NRRZ), která je ve správě ÚZIS ČR dle zákona 372/2011 Sb. (Zákon o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování) §77a.

4 Agregace a transformace dat

Datová sada obsahuje primární neagregovaná data, použité transformace vybírají z data porodu pouze rok, bydliště matky je omezeno na kraj a kategorizují věk rodiček do 5letých věkových kategorií.

5 Atributy datové sady

1. Rok porodu

Název parametru: rok_porodu

Datový typ: numeric

Popis parametru: Kalendářní rok, ve kterém byl porod.

Možné hodnoty: Od roku 1994 do posledního uzavřeného roku.

2. Kraj bydliště matky

Název parametru: kraj_bydliste

Datový typ: string

Popis parametru: Kraj bydliště matky.

Možné hodnoty:

- 1) CZ010 – Hlavní město Praha
- 2) CZ020 – Středočeský kraj
- 3) CZ031 – Jihočeský kraj
- 4) CZ032 – Plzeňský kraj
- 5) CZ041 – Karlovarský kraj
- 6) CZ042 – Ústecký kraj
- 7) CZ051 – Liberecký kraj
- 8) CZ052 – Královéhradecký kraj
- 9) CZ053 – Pardubický kraj
- 10) CZ063 – Kraj Vysočina
- 11) CZ064 – Jihomoravský kraj
- 12) CZ071 – Olomoucký kraj
- 13) CZ072 – Zlínský kraj
- 14) CZ080 – Moravskoslezský kraj

3. Věk matky

Název parametru: vek_matky

Datový typ: numeric

Popis parametru: Věk matky při porodu.

Možné hodnoty:

- 1) -19
- 2) 20–24
- 3) 25–29
- 4) 30–34

5) 35–39

6) 40+

4. Rodinný stav

Název parametru: rodinny_stav

Datový typ: numeric

Popis parametru: Rodinný stav matky.

Možné hodnoty:

1) Svobodná

2) Vdaná (vč. družky)

3) Rozvedená

4) Vdova

5. Vzdělání

Název parametru: vzdelani

Datový typ: numeric

Popis parametru: Nejvyšší dokončené vzdělání matky.

Možné hodnoty:

- 1) Základní i neukončené
- 2) Střední bez maturity
- 3) Střední i s maturitou
- 4) Vysokoškolské

6. Parita

Název parametru: parita

Datový typ: numeric

Popis parametru: Parita, označení pro počet předchozích těhotenství ukončených porodem.

Možné hodnoty:

- 1) Prvorodička
- 2) Vícerodička